

Tiedonhallintalautakunta
Informationshanteringsnämnden

Toimintakertomus

1 (15)

2.2.2023

VN/1743/2020

Tiedonhallintalautakunta - vuoden 2022 toimintakertomus

Toimintakertomus

Julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnasta annetun asetuksen (1338/2019) 3.1 §:n mukaan lautakunnan toiminta perustuu sen hyväksymään vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan sekä tiedonhallintalain 11.1 §:ssä tarkoitettuun arviointisuunnitelmaan. Tiedonhallintalautakunnan toimintasuunnitelma vuodelle 2022 on hyväksytty lautakunnan 13.12.2021 kokouksessa. Arviointisuunnitelman on hyväksytty 10.3.2022 kokouksessa.

Toimintasuunnitelma toimii lautakunnan resurssisuunnittelun sekä toiminnan toteuttamisen pohjana, jonka perusteella lautakunta laatii vuosittaisen toimintakertomuksen oman toiminnan tuloksellisuudesta sekä toiminnan kehityksestä.

1 Toiminnan painopisteiden toteutuminen vuonna 2022

Tiedonhallintalautakunnan 13.12.2021 hyväksytyssä toimintasuunnitelmassa lautakunnan toiminnan painopisteiksi vuodelle 2022 määriteltiin:

1. Hyvinvointialueiden perustamisen tukeminen

Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Hyvinvointialueiden perustamisen tukeminen, jotta näiden uusien tiedonhallintayksikköjen ja niissä toimivien viranomaisten toiminnassa huomioidaan jo alusta alkaen tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten ja menettelyjen toteuttaminen.	Tiedonhallintalautakunta on järjestänyt vuoden 2022 aikana 2 hyvinvointialueille suunnattua tilaisuutta tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamisesta. Tiedonhallintalautakunta antoi keväällä 2022 ohjauskirjeen hyvinvointialueille tiedonhallintalain vaatimusten soveltamisesta.

2. Tiedonhallintalakiin liittyvien suositusten laatimisen ja päivittämisen jatkaminen

Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Tiedonhallintalakiin liittyvien suositusten laatimisen ja päivittämisen jatkaminen painopisteinä tuottaa suosituksiin lisää hyviä käytäntöjä, joita tiedonhallintalain täytäntöönpanossa on syntynyt.	Tiedonhallintalautakunnan vuodelle 2022 tavoitteeksi asettamista 13 suosituksen valmistelusta tai päivittämisestä toteutui 4. Lisäksi osa tietojen säilytysaikoja koskevan suosituksen tehtävä- tai toimialakohtaisista määräyksistä valmistui suunnitellusta tavoiteaikataulussa. Kahdeksan tavoitteena olleen suosituksen osalta valmistelu käynnistyi vuoden aikana käyntiin ja valmistelua jatketaan vuonna 2023.

3. Tukea avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa suosituksia laatimalla

Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Tukea avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa suosituksia laatimalla, kun direktiiviin liittyvät komission täytäntöönpanosäädökset tarkentuvat.	Suosituksen sisällön päivittäminen viivästyi, koska avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavat säädökset annettiin vasta vuoden loppupuolella.

4. Arvioida automaattiseen päätöksentekoon liittyvien sääntelymuutosten vaikutukset toimintaan

Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Arvioida vuoden 2022 aikana, miltä osin automaattiseen päätöksentekoon liittyvät sääntelymuutokset tulevat vaikuttamaan lautakunnan toimintaan.	Tiedonhallintalautakunta on arvioinut automaattista päätöksentekoa koskevan lakiehdotuksen vaikutuksia toimintaansa lausunnoissaan oikeusministeriölle ja eduskunnan hallintovaliokunnalle. Vuoden 2022 syksyllä tiedonhallintalautakunta on käsitellyt sille ehdotettuja uusia tehtäviä kokouksissaan sekä erillisessä teematilaisuudessa.

5. Suositusten julkaisukanavien kehittäminen

Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Suosituksen julkaisukanavien kehittäminen, erityisesti säilytysaikojen ja tietoturvaluokituksen julkaisujen osalta.	Säilytysaikojen julkaisukanavan kehittämiseksi on toteutettu esiselvitys tiedon elinkaaren hallinnan metatietomallin kehittämiseksi. Se toimii perustana vuonna 2023 tehtävällä kehittämistyöllä. Tietoturvaluokituskriteeristöä (Julkr) esitettyjen suositusten julkaisukanavaa on kehitetty osana Digi- ja väestötietoviraston kokonaiskuvapalvelua. Palvelun käyttöönotto siirtyi vuodelle 2023.

6. Suositusten hallintamallin kehittäminen

Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Suosituksen hallintamallin kehittäminen mahdollisuuksien mukaan	Vuoden 2022 aikana tiedonhallintalautakunta kehitti suositusten valmisteluprosessia edelleen. Prosessi myös dokumentointiin ja siitä laadittiin tarvittava ohjeistus valmistelijoille. Vuoden 2022 aikana lautakunnan suositusten valmistelua varten koottiin tiedonhallintalautakunnan suositusten sanasto, joka julkaistiin yhteentoimivuusalustalla vuoden 2022 lopulla.

7. Aktiivisen sidosryhmäyhteistyön jatkaminen

Tavoite	Tavoitteen toteutuminen
Aktiivisen sidosryhmäyhteistyön jatkaminen järjestämällä hybridimallilla tilaisuuksia	Tiedonhallintalautakunta järjesti vuoden 2022 aikana 9 tilaisuutta tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten edistämiseksi. Tiedonhallintalautakunnan tietoturvaluokitusjaosto osallistui aktiivisesti muiden toimijoiden järjestämiin tilaisuuksiin edistääkseen erityisesti tietoturvaluokituskriteeristön (Julkr) tunnettua ja kriteeristön toimeenpanoa.

2 Tiedonhallintalautakunnan tehtävien tuloksellisuus 2022

2.1 Tiedonhallintalautakunnan arviointitehtävä

Julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019, myöhemmin tiedonhallintalaki, TiHL) 10 §:ssä säädetään tiedonhallintalautakunnan tehtävästä arvioida tiedonhallintaissa säädettyjen vaatimusten toteutumista valtion virastoissa ja laitoksissa, hyvinvointialueilla ja hyvinvointiyhtymissä sekä kunnissa ja kuntayhtymissä. Tiedonhallintalautakunnan arviointitehtävän toteuttaminen perustuu tiedonhallintalautakunnan hyväksymään arviointisuunnitelmaan.

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2022 arviointisuunnitelmassa tavoitteeksi asetettiin arvioida tiedonhallintalain 26 ja 27 §:ssä säädettyt asianhallintaan rekisteröitävien tietojen ja niiden hallinnan toteuttaminen sekä tiedonhallintaissa säädetyn koulutusvelvollisuuden järjestäminen kunnissa (TiHL 4.2 §). Lisäksi vuoden 2022 tavoitteena oli suorittaa tiedonhallintamallin (TiHL 5 §) ja asiakirjajulkisuuskuvauksen (TiHL 28 §) seuranta-arviointia sekä arvioida otokseksi muutosvaikutusten arviointia koskevien vaatimusten (TiHL 5.3 §) toteutumista.

Arvioinnit toteutuivat tiedonhallintalautakunnan arviointisuunnitelman mukaisesti.

Vuoden 2022 aikana tiedonhallintalautakunnan toteuttamat arvioinnit:

Arvioidut tiedonhallintalain vaatimukset	Arviointikohteet (lukumäärä)
Tiedonhallinnan järjestäminen, koulutusvelvollisuus (4.2 §)	Kunnat (293)
Tiedonhallintamallin ylläpito (5 §)	Valtion virastot ja laitokset (2) Kunnat (9)
Muutosvaikutusten arviointi (5.3 §)	Valtion virastot ja laitokset (5) Kunnat (1)
Asiarekisterin ylläpito ja asiarekisteriin rekisteröitävät tiedot (25 ja 26 §)	Valtion virastot ja laitokset (5) Kunnat (5)
Tietoaineistojen hallinta palveluja tuottaessa (27 §)	Kunnat (5)
Asiakirjajulkisuuskuvaukset (28 §)	Kunnat (131)
Yhteensä	Valtion virastot ja laitokset (12) Kunnat (445)

Arviointisuunnitelman tavoitteen mukaisesti arviointien toteuttamiseen liittyvien selvityspyynnöiden sisältö ja vastaanottajaorganisaatiot käsiteltiin erillisinä, jotta koko lautakunta voi osallistua selvityspyynnön sisältöä koskevaan päätöksentekoon ja arvioinnin kohdeorganisaatioiden valinnan osalta esteelliset voivat jäädä itsensä päätöksenteosta.

Vuoden 2022 aikana toteutettujen arviointien tulosten yhteenveto on käsitelty tiedonhallintalautakunnan kokouksessa 15.12.2022.

2.2 Tiedonhallintalautakunnan suositukset ja jaostojen tehtävät

2.2.1 Tiedonhallintalautakunnan suositukset

Tiedonhallintalautakunnan asettamat jaostot laativat ja ylläpitävät tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten toteuttamista koskevia suosituksia. Vuonna 2022 suositusten valmistelua varten oli asetettu neljä jaostoa: tietoturvaluokitusjaosto, toimintalahtöisen asianhallinnan jaosto, julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto sekä asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto (jaostojen järjestämät tilaisuudet ja muut viestintätoimenpiteet vuoden 2022 osalta on esitetty kappaleessa 4.2).

Vuoden 2022 toimintasuunnitelmassa ja kokouksissa tehdyissä erillispäätöksissä tiedonhallintalautakunnan tavoitteeksi vuoden 2022 osalta muodostui 13 suosituksen laadinta. Näistä 9 oli uusia suosituksia ja 4 olemassa olleiden suositusten päivityksiä.

Tiedonhallintalautakunnan tavoitteeksi asettamasta 13 suosituksesta 4 valmistui tavoiteaikataulun puitteissa. Tietojen säilytysaikoja koskevan suosituksen suositusosio ja osa (2/9) tavoitteeksi asetetuista tehtävä tai toimialakohtaisista määräyksistä valmistui tavoiteaikataulussa. Määritykset julkaistaan suosituksen liitteinä. Niiden valmistelu säilytysaikaajaoston alatyöryhmissä vertautuu työmäärältään varsinaisen suosituksen laatimiseen. Muiden suositusten osalta suositusten valmistelun loppuunsaattaminen siirrettiin toteutettavaksi vuoden 2023 puolella ja valmistelun tavoite kirjattiin lautakunnan vuoden 2023 toimintasuunnitelmaan.

Suositus	Jaosto	Uusi / päivitys	Tilanne 31.12.2022
Julkisen hallinnon tietoturvaluokituksen arviointikriteeristö – Julkri (VM 2022:43)	Tietoturva	Uusi	Valmis
Turvaluokitusluokiteltujen asiakirjojen käsittely pilvipalveluissa (VM 2022:4)	Tietoturva	Uusi	Valmis
Salassa pidettävien tietojen käsittely	Tietoturva	Uusi	Julkaisussa
Hankintojen tietoturvaluokitusvaatimukset	Tietoturva	Uusi	Valmistelussa
Asiakirjojen metatiedot palveluja tuottaessa (VM 2022:42)	Asianhallinta	Uusi	Valmis
Asiakäsittelyn metatiedot	Asianhallinta	Päivitys	Valmistelussa
Tietoaineistojen ja asiakirjojen säilytysaikojen määrittely (VM 2022:54)	Säilytysaika	Uusi	Valmis 2/9
Tietoaineistojen ja niiden kuvailutietojen koneluettava muoto	Tied.hyöd.	Uusi	Valmistelussa
Asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttaminen	Tied.hyöd.	Uusi	Valmistelussa
Tekniset rajapinnat ja katseluyhteydet	Tied.hyöd.	Päivitys	Valmistelussa
Suositus tiedonhallintamallista	Tied.hyöd.	Päivitys	Valmistelussa
Suositus tiedonhallinnan muutosvaikutusten arvioinnista	Tied.hyöd.	Päivitys	Valmistelussa
Tiedon laatusuositus	Tied.hyöd.	Uusi	Valmistelussa

Vuoden 2022 aikana suositusten valmistelua ja suositusten laadunhallintaa kehitettiin erityisesti täsmentämällä suositusvalmistelun prosessin työvaiheita ja edistämällä suositusten sanastotyötä. Tiedonhallintalautakunnan suositusten sanastot on julkaistu vuoden lopulla [yh-teentoimivuusalustalla](#). Vuoden aikana suositusten lukijaystävällisyyttä ja tekstin laatua pyrittiin parantamaan kielenhuollon keinoin.

2.2.2 Tietoturvallisuusjaosto

Tiedonhallintalautakunnan tietoturvallisuusjaoston valmisteluvastuulla olleista suosituksista tavoitteen mukaisesti valmistuivat suositukset Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristö – Julkri (VM 2022:43) sekä turvallisuusluokiteltujen asiakirjojen käsittely pilvipalveluissa (VM 2022:4). Salassa pidettävien tietojen käsittelyä koskeva suositus hyväksyttiin lautakunnan kokouksessa 15.12.2022 ja sen viimeistely ja julkaisutoimenpiteet siirtyivät toteutettavaksi alkuvuonna 2023. Suositusten tavoitteelliseen valmisteluajataulun pidentymiseen on osaltaan vaikuttaneet Julkri-suosituksen valmistelun vaatima ennakoitua suurempi työmäärä sekä jaoston ohjausvastuissa tapahtuneet henkilöstö muutokset.

Tietoturvallisuusjaosto osallistui vuonna 2022 seitsemään tilaisuuteen edistääkseen tiedonhallintalaissa säädettyjen vaatimusten toteutumiseksi laaditun Julkri-suosituksen avulla sekä laati suosituksesta artikkelin Systeemityöyhdistys SYTYKE ry:n Sytyke-lehteen.

Tietoturvallisuusjaosto käynnisti vuonna 2022 toimintasuunnitelman mukaisesti selvityksen valmistelun digitalisaation ja uusien teknologioiden vaikutuksista tiedonhallintalain tietoturväsäätelyyn ja niihin pohjautuviin suosituksiin. Selvitykseen sisällytettiin jaostolle tavoitteeksi asetetuista tehtävistä: tiedonhallintalain tietoturvaluussäännösten kehittämistarpeiden ja tietoturvaluussuositusten ajantasaisuuden arvioinnit sekä uusien teknologioiden vaikutusten arviointi tiedonhallintaan ja tietoturvaluuteen. Selvitys valmistuu vuoden 2023 alussa.

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2022 toimintasuunnitelmassa jaostolle asetettiin tavoitteeksi osallistua hyvinvointialueiden perustamista tukeviin toimiin sekä edistää tietoturvaluustoimenpiteiden täytäntöönpanoa kunnissa ja kuntayhtymissä. Tavoitteeksi asetetut toimenpiteet jäivät toteutumatta toimintasuunnitelmassa esitetyssä muodossa. Tietoturvaluusjaoston vuoden aikana toteuttamat viestinnälliset toimenpiteet saavuttivat myös hyvinvointialueiden ja kuntien viranomaisia.

2.2.3 Toimintalähtöisen asianhallinnan kehittämisjaoston

Toimintalähtöisen asianhallinnan kehittämisjaoston tavoitteena ollut suosituksen palvelujen hallinnan metatiedoista (27 §) valmistui tavoitteen mukaisesti vuoden 2022 aikana.

Jaostolle tavoitteeksi asetettu asiankäsittelyn metatietosuosituksen päivittäminen asiankäsittelyä koskevien lakkautettujen JHS-suositusten säilytettäväksi katsotuilla osioilla käynnistettiin vuoden 2022 aikana ja arviointia jatketaan edelleen vuonna 2023. Asiankäsittelyn metatietosuosituksen päivittäminen jäi odottamaan myös automaattisen päätöksenteon yleislainsäädännön valmistelua. Lakiehdotuksen eduskuntakäsittelyn siirtyessä alkuvuoteen 2023, siirtyi suosituksen valmistelu vuodelle 2023.

Asianhallinnan kehittämisjaosto toteutti esiselvityksen tiedon elinkaaren hallinnan metatietomallin kehittämiseksi, joka toimii perustana vuonna 2023 tehtävällä kehittämiselle.

Jaosto ei osallistunut tavoitteena olleeseen julkisen hallinnon tietojen hyödyntämisen jaoston kanssa yhteisen kuvailutietojen koneluettavaan muotoon keskittyvän alatyöryhmän toimintaan, koska alatyöryhmän toiminta ei käynnistynyt vuoden 2022 aikana.

2.2.4 Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto

Tiedon hyödyntämisen jaostolle tavoitteeksi asetettujen suositusten tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta (TiHL 19.1 §) ja tietoaineistojen ja niiden kuvailutietojen koneluettavasta muodosta (TiHL 19.2 §) valmistelu käynnistyi vuonna 2022, mutta suositukset eivät valmistuneet vielä vuoden 2022 aikana. Myös jaoston tavoitteeksi asetettu tiedonhallinnan muutosarviointisuosituksen (TiHL 5.3 §) päivittäminen tarvittavilta osin on vuoden päättyessä edelleen kesken. Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointisuosituksen valmistelun viivästyminen on vaikuttanut osaltaan suosituksen sisältöön tulneiden muutostarpeiden laajentumisen verrattuna alkuperäiseen toimintasuunnitelmassa asetettuun tavoitteeseen.

Jaoston tehtävänä olleiden teknisiä rajapintoja (TiHL 22 §) sekä tiedonhallintamallia (TiHL 5 §) koskevien suositusten sisällön päivittäminen avoimen datan direktiivin kansallisen täytäntöönpanon mukaisesti on osaltaan viivästynyt direktiivin täytäntöönpanoa tarkentavien säännösten viivästyminen myös. Edellä mainitun lisäksi tiedonhallintalautakunnan 10.3.2022 kokouksessa tekemän päätöksen mukaisesti jaoston tehtäviin lisättiin tiedon laatukriteereiden ja mittaristo suosituksen valmistelu. Myös tämän suosituksen valmistelu ei ole valmistunut vuoden 2022 aikana. Jaoston vastuulla olleiden suositusten valmistelun viivästyminen on vaikuttanut myös se, ettei valmisteluun allokoituja resursseja ole ollut kaikilta osin mahdollista kohdentaa tehtävään alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Jaoston vastuulla olevien suositusten keskeneräinen valmistelu on siirretty toteutettavaksi vuoden 2023 aikana.

Tiedonhallintalautakunnan vuoden 2022 toimintasuunnitelmassa esitetty jaoston yhteydessä toimivan toimintalähtöisen asianhallinnan jaoston kanssa yhteinen kuvailutietojen koneluettavaan muotoon keskittyvä alatyöryhmän työskentely ei käynnistynyt vuoden 2022 aikana.

2.2.5 Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto

Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaoston tavoitteena ollut suositus tietoaineistojen säilytysajasta ja toimenpiteistä säilytysajan päätyttyä valmistui suositusjulkaisun osalta tavoitteen mukaisesti vuonna 2022. Myös suosituksen sisältyvien toimiala- ja tehtäväkohtaisista säilytysaikamäärittelyistä i vuonna 2022 valmistuivat henkilöstöhallintoa ja hankintatoimea koskeneen määrittelyt. Taloushallinnon ja hallintoasioiden säilytysaikamäärittelyt on saatettu kommentointikierrokselle vuoden 2022 lopussa ja niiden valmistelu jatkuu vuonna 2023. Myös tiedonhallinnan ja opetustoimen säilytysaikojen määrittely on käynnistynyt vuoden 2022 aikana ja vastaavasti myös niiden valmiiksi saattaminen siirtyy vuodelle 2023.

Toimintasuunnitelmaan sisältyneiden viestintää, ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaa ja hankkeita koskevien tietoaineistojen säilytysaikojen määrittelyn aloitus on siirtynyt vuodelle 2023. Jaoston tehtävien valmistelun viivästyminen selittää määrittelyn ennakoitua suurempi työmäärä, johon osaltaan on vaikuttanut valmistelun aikana esiin tulleet toiveet ja tarpeet.

2.3 Tiedonhallintalautakunnan lausunnot ja kannanotot

Tiedonhallintalautakunnan tiedonhallintalain vaatimusten toteuttamista edistäviin tehtäviin sisältyy kannanottojen ja ohjeiden antaminen tiedonhallintalain soveltajilta saatuihin kysymyksiin. Lautakunnalta myös pyydetään lausuntoja erityisesti tiedonhallintaa koskevan sääntelyn tai sen perusteella annettavista määräyksistä, ohjeista ja suosituksista.

Tiedonhallintalautakunta antoi vuonna 2022 kaikkiaan 13 lausuntoa sille saapuneisiin lausunto- ja kannanottopyyntöihin.

Lausunnot 2022	Lausunnon pyytjä	Lausuntopvm
Inspecta Sertifiointi Oy:n sertifiointialoite	Inspecta Sertifiointi Oy	10.3.2022
Lainvalmistelun vaikutustenarviointiohje	oikeusministeriö	7.4.2022
Luonnos arkistolaiksi	opetus- ja kulttuuriministeriö	11.5.2022
Ehdotus automaattista päätöksentekoa koskevaksi yleislainsäädännöksi	oikeusministeriö	11.5.2022
Hyvinvointialueiden tietoaineistojen siirto-ohje	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	16.6.2022
Teknisiä rajapintoja koskevan 23 §:n soveltaminen asiakastietolaissa säädetyn kysely- ja välityspalvelun toteuttamisessa	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	16.8.2022
Tiedonhallintalain 23 §:n soveltaminen verkkokauppapalvelun rajapintaan	Helsingin kaupunki	22.9.2022
Tiedonhallintalain 23 §:n soveltaminen sosiaali- ja terveydenhuollon-tietojärjestelmissä	Helsingin kaupunki / asiantuntija	20.10.2022
Tiedonhallintamalin sisällön rajaaminen tietoturva-perustein	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	2.11.2022
Ehdotus automaattista päätöksentekoa koskevaksi yleislainsäädännöksi	Eduskunnan hallintovaliokunta	2.11.2022
Määräysluonnos henkilöstöhallinnon ja hankintojen asiakirjojen säilyttämisestä	Kansallisarkisto	17.11.2022
Tietoaineistojen säilyttäminen viranomaisen tietojärjestelmissä	Porvoon kaupunki	17.11.2022
Asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttamista koskevien vaatimusten poikkeussäännökset	Puolustusvoimat	15.12.2022

Tiedonhallintalautakunnan kannantoista 6 kohdistui tiedonhallintalain soveltamisesta pyydettyyn tulkintaan.

2.4 Tiedonhallintalautakunnan viestintä

2.4.1 Tiedonhallintalautakunnan järjestämät tilaisuudet

Tiedonhallintalautakunnan vuoden toimintasuunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi aktiivisen sidosryhmien yhteistyön toteuttamiseksi sekä tiedonhallintalain vaatimusten ja niitä koskevien suositusten soveltamisen auttamiseksi tilaisuuksien järjestäminen.

Asetetun tavoitteen mukaisesti tiedonhallintalautakunta järjesti vuoden 2022 aikana 9 erillistä tilaisuutta, joihin osallistui arvioilta noin 1 800 henkilöä julkisen hallinnon organisaatiosta sekä myös näiden palveluntarjoajista. Tilaisuudet toteutettiin pääsääntöisesti etäyhteyksillä pidettyinä webinaareina tai pienemmän osallistujajoukon rajattua aihetta käsittelevinä klinikoina.

Päivämäärä	Tilaisuus	Toteutustapa	Osallistuja lkm
18.3.2022	Tiedonhallinnan muutosvaikutusten arviointi	Klinikka	28
30.3.2022	Tiedonhallintamalli ja asiakirjajulkisuuskuvaus – Hyvät käytännöt	Webinaari	263
25.4.2022	Ajankohtaista säilytysaikojen määrittelystä	Webinaari	
8.6.2022	Tiedon elinkaaren hallinta julkishallinnon tietojärjestelmissä – infotilaisuus järjestelmätoimittajille (yhdessä Kansallisarkiston kanssa).	Webinaari	163
20.9.2022	Suositus tietoaaineistojen säilytysajasta ja toimenpiteistä säilytysajan päätyttyä	Webinaari	394
27.9.2022	Miten varmistetaan riittävät metatiedot palveluissa syntyville asiakirjoille?	Webinaari	164
13.10.2022	Miten varmistetaan riittävät metatiedot palveluissa syntyville asiakirjoille?	Webinaari	180
9.11.2022	Suunnitelmallisuus tiedon elinkaaren hallinnassa (yhdessä Kansallisarkiston kanssa)	Webinaari	386
15.11.2022	Asiakirjajulkisuuskuvaus ja muutosvaikutusten arviointi	Webinaari	235
		Yhteensä	~ 1 800

Vuoden 2022 toimintasuunnitelmassa tavoitteeksi asetetuista tilaisuuksien aiheista toteutui: asiakirjajulkisuuskuvausten laatimisen hyvät käytännöt, tiedonhallintamallin ylläpidon hyvät käytännöt, asiakirjojen säilytysajat sekä palvelujen tiedonhallinnan metatiedot.

Tavoitteena olleet kuntien ja hyvinvointialueiden tietoturvallisuusvaatimusten toteuttamista edistäviä toimenpiteitä ei pidetty toimintasuunnitelman mukaisina tilaisuuksina. Kuntien ja hyvinvointialueita tukevat viestintä toteutettiin osan muita viestinnällisiä toimenpiteitä (ks. seuraava kappale), jotka painottuivat muun muassa julkisen hallinnon tietoturvallisuuskriteeristö -suosituksen (Julkitti) toimeenpanoon.

Erillisenä tavoitteena olleet hyvinvointialueille kohdennettavat koulutukset toteutettiin klinikka-muotoisena kysymys-vastaus –tilaisuutena (18.3.) sekä tiedonhallinnan muutosten vaikutusten arviointia ja asiakirjajulkisuutta koskevana webinaarina (15.12.). Hyvinvointialueet olivat kohderymänä muiden ohessa myös 30.3. järjestetyssä Tiedonhallintamalli ja asiakirjajulkisuuskuvaus-Hyvät käytännöt tilaisuudessa sekä 9.11. järjestetyssä Suunnitelmallisuus tiedon elinkaaren hallinnassa tilaisuudessa.

Vuoden 2022 aikana laadittiin tilaisuuksien suunnittelun, järjestämisen ja fasilitoinnin palveluja prosessikuvaukset sekä kehitettiin edelleen ulkoisten tilaisuuksien palautteenkeruumenettelmää.

2.4.2 Muut viestintätoimenpiteet

Vuoden 2022 aikana kehitettiin tiedonhallintalautakunnan viestintää. Lautakunnan jäsenet ja varajäsenet osallistuivat lautakunnan asioista viestimiseen aktiivisesti, mm. esittelemällä toimintaa omien sidosryhmiensä tilaisuuksissa ja sosiaalisen median kanavissa. Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö ylläpiti lautakunnan verkkosivuja ja viesti asioista Twitterissä ja valtiovaraministeriön ICT-utiskirjeessä sekä lautakunnan postituslistan kautta. Jaostot viestivät valmistuneista suosituksista ja tilaisuuksista LinkedInissä ja Twitterissä.

Tiedonhallintalautakunnan kokouksista ja toiminnasta sekä valmistuneista suosituksista viestittiin mahdollisimman avoimesti. Lautakunnan asialistat julkaistiin ennen kokouksia ja pöytäkirjat heti niiden valmistuttua lautakunnan verkkosivuilla. Verkkosivuilla ylläpidettiin myös erillistä usein kysytyjen kysymysten palstaa (UKK-palstaa), jota täydennettiin lautakunnalle saapuneiden kannanottopyyntöjen sekä kysymysten vastausten perusteella.

Lautakunta osallistui vuoden aikana useisiin muiden toimijoiden järjestämiin tilaisuuksiin pitämällä tilaisuuksissa alustuksia ja esityksiä lautakunnan toiminnan tuloksista.

Päivämäärä	Tilaisuus	Tiedonhallintalautakunnan viestintä
15.2.2022	Judo-hankkeen kuntien yhteistyöhanke digiturvallisuuden kehittämiseksi	Julkisen hallinnon tietoturvaluususkriteerit
17.3.2022	Kuntien tietoturverkosto	Julkisen hallinnon tietoturvaluususkriteerit
12.4.2022	Digi- ja väestötietoviraston digiturvakatsaus	Julkisen hallinnon tietoturvaluususkriteerit
13.4.2022	Vahti-johdoryhmä	Julkisen hallinnon tietoturvaluususkriteerit
27.9.2022	Digi- ja väestötietoviraston digiturvakatsaus	Julkisen hallinnon tietoturvaluususkriteerit
1.12.2022	Vahti-päivä	Julkisen hallinnon tietoturvaluususkriteerit

Edellä esitetyn lisäksi tiedonhallintalautakunnan sihteeristö on vastannut tiedonhallintalakiin liittyviin kysymyksiin sekä lautakunnan suosituksiin liittyviin tulkintakysymyksiin sähköpostilla.

3 Tiedonhallintalautakunnan työskentely vuonna 2022

3.1 Tiedonhallintalautakunta

Tiedonhallintalautakunnan kokoonpano vuonna 2022:

Rooli	Jäsen (nimetty varajäsen)
Puheenjohtaja	Päivi Tommila, työ- ja elinkeinoministeriö
Varapuheenjohtaja	Marja Penttilä, opetus- ja kulttuuriministeriö
Jäsen	Minna Romppanen, Maanmittauslaitos (Tomi Kelo, Liikenne- ja viestintävirasto)
Jäsen	Leena Storgårds, Tilastokeskus (Outi Ahti-Miettinen, Tilastokeskus)
Jäsen	Janne Mykrä, Pääesikunta (Antti Lehto, Poliisihallitus)
Jäsen	Markus Virolainen, Verohallinto (Päivi Pietarila, Keha-keskus)
Jäsen	Sanna-Leena Eskola, Oulun kaupunki (Jaana Immonen, Tuomioistuinvirasto)
Jäsen	Jaakko Ståhlberg, Turun kaupunki (Ari Andersin, Helsingin kaupunki)
Jäsen	Juha Koivisto, Tampereen kaupunki (Heikki Heikkilä, Keha-keskus)

Tiedonhallintalautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 11 kertaa. Kokoukset pidettiin pääosin etäkokouksina. Joulukuun 15. päivän kokous järjestettiin hybridimuotoisena, jossa osa lautakunnan jäsenistä osallistui kokoukseen paikan päällä ja osa etäyhteydellä.

Kokous	Pvm	Keskeinen sisältö
1.	27.1.2022	<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2021 toimintakertomus Arviointikertomus Yleiskirjeet tiedonhallintayksiköille ja hyvinvointialueille
2.	10.3.2022	<ul style="list-style-type: none"> Vuoden 2022 arviointisuunnitelma Tiedon hyödyntämisen jaoston tehtävien ja toimikauden muutos
3.	7.4.2022	<ul style="list-style-type: none"> Selvityspyynnöt asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tiedonhallintamallista Arviointikohteet Lausunnot lainvalmistelun vaikutusten arvioinnista ja automaattista päätöksentekoa koskevasta lakiesityksestä
4.	11.5.2022	<ul style="list-style-type: none"> Suositus julkisen hallinnon tietoturvasuuskriteereistä (Julkri) Suositus viranomaisten asiakirjojen metatiedoista palveluja tuottaessa Lausunnot luonnoksista automaattista päätöksentekoa koskevasta lainsäädännöstä sekä arkistolaista Selvityspyyntö muutosvaikutusten arvioinnista
5.	16.6.2022	<ul style="list-style-type: none"> Suositus tietoaineistojen säilytysajasta ja toimenpiteistä säilytysajan päätyttyä Sihteeristön toimintaohje Kommentit hyvinvointialueiden tietoaineistojen siirto-ohjeesta
6.	23.8.2022	<ul style="list-style-type: none"> Arvontien selvityspyyntöjen alustavat tulokset Selvityspyyntö tiedonhallintayksiköiden koulutusvelvollisuudesta Kannanotto teknistä rajapintaa koskevan sääntelyn soveltamisesta
7.	22.9.2022	<ul style="list-style-type: none"> Avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoasetuksen vaikutukset lautakunnan suosituksiin

Kokous	Pvm	Keskeinen sisältö
		<ul style="list-style-type: none"> Kannanotto verkkokauppapalvelun edellytyksestä täyttää tiedonhallintalain teknistä rajapintaa koskevat vaatimukset
8.	20.10.2022	<ul style="list-style-type: none"> Automaattista päätöksentekoa koskevan lakiehdotuksen vaikutukset tiedonhallintalautakunnan toimintaan Kannanotto tiedonhallintalain 23 §:n tulkinnasta tietojensaantioikeuden osalta
9.	2.11.2022	<ul style="list-style-type: none"> Lausunto hallintovaliokunnalle hallituksen esityksestä automaattista päätöksentekoa koskevaksi yleissääntelyksi Kannanotto tiedonhallintamallin sisällön arvioinnista tietoturvallisuuden näkökulmasta
10.	17.11.2022	<ul style="list-style-type: none"> Lausunto Kansallisarkiston päätösluonnoksesta henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen asiakirjoista Kannanotto tietoaineistojen säilyttämisestä tietojärjestelmissä Vuoden 2023 toimintasuunnitelman 1. käsittely
11.	15.12.2022	<ul style="list-style-type: none"> Kannanotto sähköiseen muotoon muuttamisvelvollisuuden poikkeussäännöksistä Suostus salassa pidettävien asiakirjojen käsittelystä Vuoden 2023 arviointisuunnitelma ja vuoden 2022 arviointiyhteenvero Vuoden 2023 toimintasuunnitelman 2. käsittely

Varsinaisten kokousten lisäksi tiedonhallintalautakunta järjesti erillisen teematilaisuuden 8.12. automaattista päätöksentekoa koskevan lakiehdotuksen vaikutuksista lautakunnan tehtäviin ja toimintaan.

3.2 Tiedonhallintalautakunnan jaostot

Tietoturvallisuusjaosto

Tietoturvallisuusjaoston kokoonpano vuonna 2022:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Mika Kuronen, valtiovarainministeriö (16.6.2022 alkaen) Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö (1.6. – 16.6.2022) Eelis Laine (30.5.2022 saakka)
Varapuheenjohtaja	Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Tuula Seppo, Digi- ja väestötietovirasto (2.1.2022 alkaen) Hanna Heikkinen, Digi- ja väestötietovirasto (30.5.2022 saakka)
Jäsenet	Jaostoon nimetty 23 jäsentä

Tietoturvallisuusjaosto kokoontui vuoden 2022 aikana 10 kertaa. Kokousten lisäksi jaosto ja järjesti 2 erillistä työpajaa. Kokouksiin ja työpajoihin kutsutiin jäsenten lisäksi mukaan 3 – 7 asiantuntijaa. Osallistujamäärä jaoston kokouksissa vaihteli 19 – 11 osallistujan välillä.

Toimintalähtöisen asianhallinnan jaosto

Toimintalähtöisen asianhallinnan jaoston kokoonpano vuonna 2022:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, valtiovarainministeriö
Varapuheenjohtaja	Riitta Autere, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Armi Helenius, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Jaostoon nimetty 16 jäsentä (1.9.2022 alkaen)

Asianhallinnan jaosto kokoontui vuoden 2022 aikana 7 kertaa. Kokousten lisäksi jaosto järjesti valmisteluvastuulla olleista suosituksista lukusprinttejä ja kommentointikiirroksia, joihin osallistuminen oli aktiivista.

Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto

Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaoston kokoonpano vuonna 2022:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Riitta Autere, valtiovarainministeriö
Varapuheenjohtaja	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Riitta Alkula, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Jaostoon nimetty 6 jäsentä

Julkisen hallinnon tiedon hyödyntämisen jaosto kokoontui vuoden 2022 aikana kaksi kertaa. Lisäksi pidettiin alustavista suosituluonnoksista lukusprinttejä.

Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto

Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaoston kokoonpano vuonna 2022:

Rooli	Nimi
Puheenjohtaja	Heidi Torro, valtiovarainministeriö
Varapuheenjohtaja	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara, valtiovarainministeriö
Jaostosihteeri	Matti Toiviainen, Digi- ja väestötietovirasto
Jäsenet	Jaostoon nimetty 17 jäsentä
Jaoston alatyöryhmien vetäjät	Henkilöstöhallinto: Tiina Åke Hankintatoimi: Marja Piironen-Honkanen Hallintoasiat: Heidi Torro Taloushallinto: Sini Tefke Opetustoimi: Maarit Kivelä Tiedonhallinta: Päivi Hakala

Asiakirjojen säilytysaikojen määrittelyn jaosto kokoontui vuoden 2022 aikana 7 kertaa.

3.3 Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö

Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö koostui vuonna 2022 kahdeksasta valtiovarainministeriön tehtävään määräämästä virkamiehestä:

Rooli	Nimi
Pääsihteeri	Tommi Oikarinen (1.9.2022 alkaen) Aku Hilve (1.6.2022 – 31.8.2022) Tomi Voutilainen (31.5.2022 saakka)
Sihteeri	Riitta Autere
Sihteeri	Mika Kuronen
Sihteeri	Tuija Kuusisto
Sihteeri	Eeva Lantto
Sihteeri	Suvi Metsärinta-Lehmusvaara
Sihteeri	Markus Rahkola
Sihteeri	Heidi Torro

Tiedonhallintalautakunnan sihteeristö kokoontui vuoden 2022 aikana vähintään kahden viikon välein.

3.4 Tiedonhallintalautakunnan asiantuntijapalvelut

Digi- ja väestötietoviraston tiedonhallintalautakunnalle tarjoamat asiantuntijapalvelut koostuivat vuonna 2022 kahdeksasta viraston tehtävään nimeämistä virkamiehestä:

Rooli	Nimi
Palvelun omistaja, jaosto-sihtööri	Armi Helenius
Jaostosihtööri	Tuula Seppo
Jaostosihtööri	Riitta Alkula
Jaostosihtööri	Matti Toiviainen
Tilaisuuksien suunnittelu, järjestäminen ja fasilitointi, viestintä	Irene Rissanen
Jaostosihtööri	Hanna Heikkinen (30.5.2022 saakka)
Jaostosihtööri	Laura Penttilä *
Asiantuntija	Tuire Saaripuu

* turvallisuusluokiteltavien asiakirjojen jaoston jaostosihtööri vuoden 2021 loppuun asti, joitakin tehtäviä vielä v. 2022 alussa.

Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijapalvelut tekivät tiivistä yhteistyötä sihteeristön kanssa. Palvelu koostui pääosin jaostotyöskentelystä, suositusten kirjoitustyöstä ja tilaisuuksien järjestämisestä. Näiden lisäksi kehitettiin asiantuntijapalvelun palvelun sisältöä ja tuottamista-paa toiminnasta saatujen kokemusten pohjalta. Palveluvalikoimaan luotiin uusia palveluja mm. suositusten kielenhuollon ja sanastotyön tueksi. Helmikuussa järjestettiin Kotimaisten kielten keskukselta tilattu kielenhuollon koulutus sihteeristölle, jaostosihteeereille ja Digi- ja väestötietoviraston asiantuntijoille, jotka työskentelevät jaostojen ja suositusvalmistelun tukena.

3.5 Resurssien käyttö 2022

Tiedonhallintalautakunnan toimintaresurssit koostuvat pääosin lautakunnan jäsenten työajasta, valtiovarainministeriön lautakunnan sihteeristöön määräämien virkamiesten työajasta sekä Digi- ja väestötietoviraston lautakunnan asiantuntijapalveluihin nimeämien virkamiesten työajasta. Työajan lisäksi tiedonhallintalautakunnan toimintaa varten on varattu määräraha valtiovarainministeriön toimintamenoista. Lisäksi lautakunnan suositusten valmistelua varten on varattu määräraha Digi- ja väestötietoviraston toimintamenoista.

Tiedonhallintalautakunnan jäsenten ja varajäsenten (osallistumismahdollisuus kokouksiin) lautakunnan tehtäviin käyttämä työmäärä koostui osallistumisesta lautakunnan 11 kokoukseen sekä lautakunnan päätöksenteon edellyttämästä valmistautumisesta. Lisäksi lautakunnan jäsenet ja varajäsenet osallistuivat erilliseen automaattista päätöksentekoa koskeneeseen teemakokoukseen.

Lautakunnalle asioita valmisteleavan sihteeristön ja valmistelua tukevan asiantuntijapalvelujen työmäärä vuonna 2022:

Rooli	Virasto	Työmäärä / vuosi
Sihteeristö	valtiovarainministeriö	~ 2,2 htv
Asiantuntijapalvelut	Digi- ja väestötietovirasto	~ 2,2 htv
	Yhteensä	~ 4,4 htv

Valtiovarainministeriön määrärahan käyttö vuonna 2022:

Menot	Toteuma
Kokouspalkkiot	8 450,00
Kokouskulut	634,05
Viestintä	9 557,49
Matkustuskulut	125,54
Yhteensä	18 767,08

Edellä esitettyssä luvuissa ei ole mukana valtiovarainministeriön tiedonhallintalautakunnan sihteeristöön määräämien virkamiesten palkkakustannuksia. Tiedonhallintalautakunnan toiminnan kulut on maksettu valtiovarainministeriön momentilta 28.01.01 (valtiovarainministeriön toimintamenot).

Tiedonhallintalautakunnan suositusten valmistelua varten on vuoden 2022 aikana käytetyt 147 297 euroa erillisiin asiantuntijapalvelujen hankintoihin. Hankinnat ovat kohdentuneet tietoturvajaooston tietoturvaluuissa koskevien suositusten laadintaan, 140 285 sekä jaostojen yhteisiin tai muiden jaostojen hankintoihin 7 012 euroa (sisältää muun muassa kielenhuolto-, sanastotyö- ja tietomallin selvitystyöhankintoja). Hankintojen kustannukset on maksettu Digi- ja väestötietoviraston momentilta 28.30.03 (Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot).